A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2005. július 7.*

A C-227/03. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Rechtbank te Amszterdam (Hollandia) a Bírósághoz 2003. május 26-án érkezett 2003. május 21-i határozatával terjesztett elő az előtte

A. J. van Pommeren-Bourgondiën

és

a **Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, J.-P. Puissochet (előadó), S. von Bahr, U. Lõhmus és A. Ó Caoimh bírák,

* Az eljárás nyelve: holland.

főtanácsnok: F. G. Jacobs,
hivatalvezető: H. von Holstein hivatalvezető-helyettes,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2004. december 9-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

— A. J. van Pommeren-Bourgondiën képviseletében P. de Casparis advocaat,

— a Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank képviseletében G. Vonk, meghatalmazotti minőségben,

— a holland kormány képviseletében H. G. Sevenster és C. Wissels, meghatalmazotti minőségben,

— a belga kormány képviseletében A. Snoecx és M. Wimmer, meghatalmazotti minőségben,

— a görög kormány képviseletében M. Apessos, D. Kalogiros és I. Pouli, meghatalmazotti minőségben,

— az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében D. Martin, H. van Vliet és R. Troosters, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2005. február 24-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatali kérelem tárgya az EK 39. cikk és az 1991. június 25-i 2195/91/EGK tanácsi rendelettel (HL L 206., 2. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: az 1408/71 rendelet) 13. cikkének értelmezése.

2 A kérelmet A. J. van Pommeren-Bourgondiën és a Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (betegbiztosítási pénztár igazgatási tanácsa, a továbbiakban: SVB) között folyamatban levő eljárásban terjesztették elő az SVB azon határozata tárgyában, amellyel – arra hivatkozva, hogy a felperes nem rendelkezik Hollandiában lakóhellyel — elutasította, hogy a felperes fenntartsa kötelező tagságát a szociális biztonsági rendszer egyes ágaiban.

Jogi háttér

A közösségi jog

3 A 1408/71 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a rendelet:

„[...] alkalmazandó a következő szociális biztonsági ágakat érintő valamennyi jogszabályra:

a) betegségbiztosítási és anyasági ellátások;

b) rokkantsági ellátások [...];

c) öregségi ellátások;

d) túlélő hozzátartozó számára nyújtott ellátások;

[...]

g) munkanélküli ellátások;

h) családi ellátások."

4 Az irányelv „az alkalmazandó jogszabályok meghatározása" elnevezésű II. címének 13–17*a*. cikke a kollíziós helyzeteket szabályozza.

5 A 1408/71 rendelet 13. cikke kimondja:

„(1) Figyelemmel a 14*c* cikkre, a rendelet hatálya alá tartozó munkavállalóra csak egy tagállam jogszabályai alkalmazandóak. E jogszabályokat e cím rendelkezései szerint kell meghatározni.

(2) A 14–17. cikk rendelkezéseire is figyelemmel:

a) egy tagállam területén alkalmazott munkavállaló e tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, még abban az esetben is, ha egy másik tagállam területén rendelkezik lakóhellyel [...].

[...]

f) az a személy, akire az egyik tagállam jogszabályai már nem alkalmazhatóak, és egy másik tagállam jogszabályai sem alkalmazandók rá [...], azon tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozik, amelyiknek a területén lakóhellyel rendelkezik [...]"

6 Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL 1997. L 28., 1. o., magyar nyelvű különkiadás: 3. kötet, 5. fejezet) módosított és naprakésszé tett, az 1408/71/EGK rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet (HL L 74., 1. o., magyar nyelvű különkiadás: 1. kötet, 5. fejezet, 3. o.) 10b. cikke kimondja:

„Azt az időpontot és azokat a feltételeket, amikor és amelyek alapján az egyik tagállam jogszabályai már nem vonatkoznak az [1408/71] rendelet 13. cikke (2) bekezdésének f) pontjában említett személyre, a fenti jogszabályokkal összhangban kell meghatározni [...]".

7 Az 1408/71 rendelet 15. cikke értelmében:

„(1) A 13. és 14d. cikk rendelkezései nem vonatkoznak az önkéntes biztosításra vagy a szabadon választható folytatólagos biztosításra, kivéve ha a 4. cikkben említett ágak vonatkozásában bármely tagállamban csak önkéntes biztosítási rendszer létezik.

(2) Ha két vagy több tagállam jogszabályainak alkalmazása a biztosítások halmozódásához vezet:

— egy kötelező biztosítási rendszer és egy vagy több önkéntes vagy választható folytatólagos biztosítási rendszer között, az érintett személy kizárólag a kötelező biztosítási rendszer hatálya alá tartozik;

— két vagy több önkéntes vagy választható folytatólagos biztosítási rendszer között, az érintett személy kizárólag az általa választott önkéntes vagy választható folytatólagos biztosítási rendszer hatálya alá tartozik.

(3) Ugyanakkor rokkantsági, öregségi és haláleseti ellátások (nyugdíjak) vonatkozásában az érintett személy csatlakozhat egy másik tagállam önkéntes vagy szabadon választható folytatólagos biztosítási rendszeréhez még akkor is, ha kötelezően egy másik tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, amennyiben az előbb említett tagállam az esetleges halmozódásokat kifejezetten vagy hallgatólagosan engedélyezi."

Nemzeti jog

8 A Holland Királyság kétfajta társadalombiztosítás között tesz különbséget, egyrészt az „általános társadalombiztosítási rendszer", másrészt a „munkavállalói társadalombiztosítási rendszer" között.

9 Az általános társadalombiztosítást az alábbi törvények szabályozzák:

— A családi támogatások általános rendszeréről szóló törvény (Algemene Kinderbijslagwet, a továbbiakban: AKW);

— A túlélő hozzátartozói nyugdíjak általános rendszeréről szóló törvény (Algemene Nabestaandenwet, a továbbiakban: ANW);

— Az öregségi nyugdíj általános rendszeréről szóló törvény (Algemene Ouderdomswet, a továbbiakban: AOW);

— Az egyéni egészségügyi ellátások általános rendszeréről szóló törvény (Algemene wet bijzondere ziektekosten, a továbbiakban: AWBZ).

10 A munkavállalói társadalombiztosítási rendszerre az alábbi szociális törvények vonatkoznak:

— A betegbiztosítási rendszerről szóló törvény (Ziektewet, a továbbiakban: ZW);

— A betegbiztosítási pénztárakról szóló törvény (Ziekensfondswet, a továbbiakban: ZFW);

— A munkanélküliségi rendszerről szóló törvény (Werkloosheidswet, a továbbiakban: WW);

— A munkaképtelenségi biztosításról szóló törvény (Arbeidsongeschiktheidsverzekering, a továbbiakban: WAO).

11 Az általános társadalombiztosítási rendszeren belül a holland szabályozás eredetileg egy olyan rendszert is ismert, amelynek a Hollandia területén kívüli lakóhellyel rendelkező és egyes holland juttatásokban hosszú ideig részesülő személyek meghatározott feltételek mellett kötelezően tagjává váltak.

12 A társadalombiztosítás alapján biztosított személyek körének kiterjesztéséről és szűkítéséről szóló, 1989. május 3-i holland rendelet (Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen) 8. cikke kimondja:

„(1) A társadalombiztosítás kiterjed arra a személyre, aki lakhelyét Hollandián kívülre helyezte, és aki távozásakor:

a) a WAO alapján juttatásra volt jogosult [...].

[...]

(2) A Hollandián kívüli lakhellyel rendelkező és az [...] (1) bekezdésben foglalt juttatásra jogosult személyre a társadalombiztosítás akkor terjed ki, ha jogosultsága a kötelező vagy – az AOW 45. cikke és az ANW 63. cikke alapján — önkéntes társadalombiztosítási tagságból ered, feltéve hogy a juttatás mértéke [...] legalább a minimálbér 35%-át eléri."

13 Az 1999. január 1-jén hatályba lépett 1998. december 24-i rendelet hatályon kívül helyezte az 1989. május 3-i rendeletet. Ez utóbbi rendelet 8. cikkének rendelkezéseit az 1998. december 24-i rendelet 26. cikke 2000. január 1-jéig átmeneti jelleggel hatályban tartotta. Ekkor a szociális biztonsági rendszer egyes ágai tekintetében megszűnt a kötelező tagság.

14 Azok, akikre 2000. január 1-jétől már nem vonatkozott a kötelező tagság, az 1990. január 2-i rendelet (Besluit inzake vrijwillige verzekering) 2. cikkének (1) bekezdése alapján önkéntesen is taggá válhattak. E cikk értelmében ez a lehetőség a kötelező tagság végét követően egy évig áll fenn, és az újbóli tagsághoz a Sociale verzekeringsbankhoz (társadalombiztosítási pénztár) intézett egyszerű nyilatkozat is elegendő.

15 Az AOW 35. cikke kimondja:

„(1) A 15 éves vagy annál idősebb egykori biztosított, amennyiben még nem töltötte be 65. életévét, a kötelező biztosítás megszűnését követő naptól számított legfeljebb 10 évig önkéntesen taggá válhat [...].

(3) Az (1) bekezdésben előírt 10 éves maximális időtartam nem vonatkozik arra a [...] kötelező biztosítás megszűntekor 50. életévét betöltött, Hollandián kívüli lakóhellyel rendelkező volt biztosítottra, aki:

1. a munkaképtelenségi biztosításról szóló törvény (WAO) értelmében támogatásra jogosult [...]"

16 Az ANW 63. cikke kimondja:

„(1) Az egykori biztosítottak a 15. életévük betöltésétől a 65. életévük betöltéséig terjedő időszakon belüli azon időszakokra vonatkozóan, amikor nincsenek

biztosítva, közigazgatási rendelet vagy annak végrehajtási rendelkezései által meghatározott feltételek alapján önkéntesen is taggá válhatnak.

(2) Az első bekezdésben említett feltételek alatt leginkább az önkéntes biztosítás egyidejű megkötésének – az öregségi biztosításról szóló általános törvény 45. cikkében foglalt — lehetősége értendő."

17 A kötelező tagság a szociális biztonsági rendszer egyes ágaiban ugyanakkor továbbra is megmarad. Az 1998. december 24-i rendelet 27. cikke egészen addig előírja a kötelező tagságot az AKW alapján, amíg a legfiatalabb gyermek el nem éri 18. életévét. E rendelet 7. cikke értelmében a Hollandián kívüli lakóhellyel rendelkezők, a ZFW alapján tagsággal rendelkezők és az Európai Unió Tanácsa által hozott rendelet alkalmazásával az egészségbiztosítási pénztár terhére a lakóhelyük szerinti tagállamban juttatásokra jogosultak tagságát az AWBZ írja elő.

18 A munkavállalói társadalombiztosítási rendszer keretei között, különösen a WAO, a ZW és a WW tekintetében, a kötelező tagságra az alábbi feltételek vonatkoznak:

— a ZW 20. cikke kimondja, hogy az az ott felsorolt munkavállalókra vonatkozik. A ZW 8a. cikke értelmében „munkavállalónak" minősül a WAO szerinti kötelező tagság alapján juttatásban részesülő személy.

— A WW 8. cikke kimondja, hogy a munkavállalók munkaviszonyból eredően bekövetkezett munkaképtelenség esetén továbbra is munkavállalónak minősülnek.

— A WAO alapján nyújtott és a külföldi lakóhellyel rendelkezőknek a ZW és a WW alapján járó juttatások nem halmozhatók.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

19 A holland állampolgárságú A. J. van Pommeren-Bourgondiën Belgiumban rendelkezik lakóhellyel, azonban teljes szakmai pályafutása során Hollandiában dolgozott. A WAO alapján 1997 óta a legmagasabb munkaképtelenségi index alapján meghatározott munkaképtelenségi juttatásban részesül.

20 A. J. Pommeren-Bourgondiën értesítést kapott, hogy – mivel nem rendelkezik Hollandiában lakóhellyel — 2000. január 1-je óta már nem kötelezően tagja egyes holland társadalombiztosítási rendszereknek, így az AOW-nak, az ANW-nek és az AKW-nak. Arról is tájékoztatták, hogy egyrészt ebből kifolyólag a WAO alapján kapott juttatásokból 2000. január 1-jétől már nem vonnak le az általános társadalombiztosításnak fizetendő járulékot, másrészt viszont az AOW és az ANW alapján – a Sociale verzekeringsbankhoz (társadalombiztosítási pénztár) benyújtott kérelemmel — lehetősége van az önkéntes tagságra.

21 A. J. van Pommeren-Bourgondiën vitatta e pénztárnál való kötelező tagságának megszűnését. A pénztár 2000. augusztus 28-i levelében kitartott álláspontja mellett.

22 A felperes ezt követően panaszt tett az említett pénztárnál. Mivel erre nem kapott választ, a Rechtbank te Amsterdamhoz fordult.

23 Ez a bíróság úgy ítélte meg, hogy a holland kormány álláspontjával ellentétben az AOW és ANW – különösen a járulék összegét illetően — eltérő feltételeket tartalmaz attól függően, hogy a tagság kötelező-e, vagy önkéntes. Az AOW és ANW szerinti kötelező tagság esetén a járulék összege a Hollandiában szerzett, az önkéntes tagság esetén viszont a világon bárhol szerzett adóköteles jövedelem alapján kerül kiszámításra.

24 Emellett kifejtette, hogy a kötelező és az önkéntes rendszer egyidejű fennállása miatt megvan annak a veszélye, hogy a biztosított nem tud eleget tenni annak az – 1408/71 rendeletben előírt — kötelezettségnek, amelynek értelmében csak egyetlen szociális biztonsági szervezetben lehetséges a tagság.

25 A fenti körülmények alapján a Rechtbank te Amsterdam felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1. Az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének f) pontjával ellentétes-e egy olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében e tagállam területén szakmai tevékenységet már nem végző személy e szabályozás alapján csak akkor marad tag, ha e tagállamban megtartja lakóhelyét, miközben e személy a tagállam szabályozása alapján a szociális biztonsági rendszer egyéb ágaiban – lakóhelyétől függetlenül — továbbra is kötelezően tag marad?

2. Befolyásolja-e az első kérdésre adandó választ azon, a tagállami szabályozás által e személynek biztosított lehetőség, hogy a szociális biztonsági rendszer több ágában is anélkül váljon önkéntesen taggá, hogy ez az adott tagállambeli lakóhely megtartását előíró feltételtől függne?

Amennyiben az első kérdésre a válasz nemleges, másodlagosan az alábbi kérdést terjeszti elő:

3. A fent leírt esetben az EK 39. cikk úgy értelmezendő-e, hogy azzal összeegyeztethetetlen a kötelező tagság önkéntes tagsággal való felváltása, amennyiben a kötelező tagság megszűnésének oka a lakóhelyre vonatkozó követelmény bevezetése?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

26 Kérdéseiben – amelyeket érdemes együtt vizsgálni — a nemzeti bíróság lényegében arra keres választ, hogy az EK 39. cikkel vagy az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének f) pontjával ellentétes-e egy olyan tagállami szabályozás alkalmazása, amelynek értelmében e tagállam területén szakmai tevékenységet már nem végző személy e szabályozás alapján a szociális biztonsági rendszer egyes ágaiban csak akkor marad kötelezően tag, ha e tagállamban megtartja lakóhelyét, miközben e személy a tagállam szabályozása alapján a szociális biztonsági rendszer más ágaiban – lakóhelyétől függetlenül — továbbra is kötelezően tag marad, ugyanakkor a kötelező tagság megszűntekor továbbra is lehetősége van az önkéntes tagságra.

A Bíróság elé terjesztett észrevételek

27 Az Európai Közösségek Bizottsága, valamint a belga és a görög kormány álláspontja szerint a holland szabályozás nincs összhangban az 1408/71 rendelet 13. cikke (1) bekezdésével, amely kimondja, hogy a rendelet hatálya alá tartozó munkavállalóra csak egy tagállam jogszabályai alkalmazandóak.

28 Álláspontjuk szerint, ha a holland szabályozás részben már nem vonatkozik A. J. van Pommeren-Bourgondiënre, akkor az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének f) pontja alapján a lakóhely szerinti tagállam szabályozását kellene alkalmazni a szociális biztonsági rendszer azon ágaira, amelyekre már nem vonatkozik a kötelező tagság. Így A. J. van Pommeren-Bourgondiën két tagállam szociális biztonságra vonatkozó szabályozásától függő helyzetbe kerülne, ami ellentétes az említett rendelet 13. cikke (1) bekezdésének rendelkezéseivel.

29 A Bizottság álláspontja szerint emellett az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének f) pontjával nem ellentétes az a tagállami szabályozás, amelynek értelmében e tagállam területén már semmilyen szakmai tevékenységet nem végző személynek ahhoz való jogát, hogy rá továbbra is e tagállam szabályozása vonatkozzon, attól a feltételtől teszi függővé, hogy annak területén megtartja lakóhelyét (a C-275/96. sz. Kuusijärvi-ügyben 1998. június 11-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-3419. o.] 51. pontja). A holland hatóságok következésképpen teljesen jogszerűen megtehették volna, hogy a felperesre többé nem alkalmazzák a holland jogot, azt azonban nem tehették meg, hogy a holland szociális biztonsági rendszer több ágában fenntartják, más ágakban pedig megszüntetik a felperes kötelező tagságát.

30 A holland kormány és az SVB álláspontja szerint viszont az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének f) pontjával nem ellentétes egy olyan tagállami szabályozás, amely az érintett személyt kötelezően csak a szociális biztonsági rendszerébe tartozó kockázatok egy részével szemben biztosítja, feltéve hogy az nem különbözteti meg állampolgárait más állampolgároktól, illetve hogy az érdekeltnek – a többi kockázat elleni biztosítás céljából — ugyanebben a szociális biztonsági rendszerben lehetősége van az önkéntes tagságra is.

31 A kérdést előterjesztő bíróság, a Bizottság és a görög kormány álláspontja szerint egyébként az önkéntes tagságra kedvezőtlenebb feltételek vonatkoznak, mint a kötelezőre. Ez valószínűleg sokkal inkább érinti a más tagállamok állampolgárait,

mint a holland állampolgárokat, ezért megkülönböztető jellege miatt ellentétes az EK 12. és 39. cikkel.

32 A holland kormány álláspontja szerint viszont a taggá válás feltételei önkéntes tagság esetén és kötelező tagság esetén azonosak, ha nem kedvezőbbek.

A Bíróság válasza

33 Az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésében foglalt rendelkezések egyetlen célja az a)–f) pontban felsorolt helyzetben levő személyekre alkalmazandó nemzeti szabályozás meghatározása. E rendelkezéseknek nem céljuk egy adott szociális biztonsági rendszerhez vagy e rendszer valamely ágához való csatlakozásra vonatkozó jog vagy kötelezettség létezésével kapcsolatos feltételek meghatározása. E feltételeket – beleértve a tagság megszűnésének feltételeit is — minden tagállam saját maga határozza meg (a C-2/89. sz. Kits van Heiningen ügyben 1990. május 3-án hozott ítélet [EBHT 1990., I-1755. o.] 19. pontja és a fent hivatkozott Kuusijärvi-ügyben hozott ítélet 29. pontja).

34 Az 1408/71 rendelet – a 13. cikket is magában foglaló — II. címe rendelkezéseinek célja máskülönben nemcsak több nemzeti szabályozás egyidejű alkalmazásának és az esetlegesen ebből eredő bonyodalmaknak az elkerülése, hanem annak megakadályozása is, hogy a rendelet hatálya alá tartozó személyek – rájuk nézve irányadó szabályozás hiányában — a szociális biztonsági rendszer nyújtotta védelem nélkül maradjanak (a fent hivatkozott Kits van Heijningen ügyben hozott ítélet 12. pontja és a Kuusijärvi-ügyben hozott ítélet 28. pontja).

35 Ugyanakkor az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének f) pontjából következik, hogy a lakóhely szerinti tagállam szabályozása csak akkor alkalmazandó, ha semmilyen más szabályozás nem alkalmazható, illetve különösen ha az érintett személyre korábban vonatkozó szabályozás rá többé már nem alkalmazható (a C-347/98. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2001. május 3-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-3327. o.] 28. és 29. pontja). Tehát ha a szociális biztonsági rendszerben való kötelező tagság megszűnik egy tagállamban, a fent hivatkozott rendelkezés alapján a tagságra a lakóhely szerinti tagállam szabályozása vonatkozik.

36 Ezek a rendelkezések nem jelentik akadályát annak, hogy az alapügyben A. J. van Pommeren-Bourgondiën esetében továbbra is a holland szabályozás legyen alkalmazandó. Valójában korábbi tagsága – figyelembe véve a Bíróságnak a fent hivatkozott Bizottság kontra Belgium ügyben kifejtett álláspontját — továbbra is a holland szociális biztonsági rendszer alá tartozhat. Az a körülmény, hogy e tagságok egy része önkéntessé vált, még nem jelenti azt, hogy tagságát ne őrizhetné meg a kötelező tagsággal működő rendszerben.

37 A holland szabályozás egyébként éppen ezért ad lehetőséget a már semmilyen szakmai tevékenységet nem végző és lakóhellyel sem rendelkező személyeknek arra, hogy e tagállam szabályozása alapján önkéntesen továbbra is tagjai maradjanak a szociális biztonsági rendszer azon ágainak, amelyekben kötelező tagságuk már megszűnt.

38 A szociális biztonsági rendszer egységességének az 1408/71 rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében meghatározott elvét nem érinti az alapügyben vitatott holland szabályozás alkalmazása.

39 Ugyanakkor, bár a tagállamok továbbra is megtartják szociális biztonsági rendszereik kialakítására vonatkozó hatáskörüket, ennek gyakorlása során kötelesek tiszteletben tartani a közösségi jogot, különös tekintettel a EK-Szerződésnek a munkavállalók

szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseire (a C-135/99. sz. Elsen-ügyben 2000. november 23-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-10409. o.] 33. pontja). A lakóhellyel nem rendelkezők önkéntes tagságának pedig az EK 39. cikkel kell összhangban lennie.

40 A holland törvényhozó által a lakóhelyre vonatkozóan előírt – a szociális biztonsági rendszer egyes ágaiban való kötelező tagsághoz szükséges — feltétel csak akkor felel meg az EK 39. cikknek, ha a lakóhellyel nem rendelkezők önkéntes tagságára vonatkozó feltételek nem kedvezőtlenebbek, mint amelyek a lakóhellyel rendelkezőknek a szociális biztonság ugyanezen ágaihoz való kötelező csatlakozására vonatkoznak.

41 Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből viszont az következik, hogy – az új holland szabályozás alapján — a lakóhellyel nem rendelkezők még önkéntesen is csak részben és átmenetileg lehetnek tagok a családtámogatási rendszerben. A lakóhellyel nem rendelkezők közül csak azok jogosultak továbbra is a családtámogatásra, akik arra már a korábbi kötelező tagság idején jogot szereztek. Amint legfiatalabb gyermekük eléri tizennyolcadik életévét, végleg megszűnik a jogosultságuk. Így a lakóhellyel nem rendelkezők a lakóhellyel rendelkezőkhöz képest a támogatásokat illetően kedvezőtlenebb bánásmódban részesülnek.

42 Az alapügyben eljáró bíróság szerint egyébként – mint az a jelen ítélet 23. pontjából is következik — a járulék összege a lakóhellyel rendelkezők kötelező tagsága és a lakóhellyel nem rendelkezők önkéntes tagsága esetén eltérő.

43 Végül az, hogy azok a lakóhellyel nem rendelkezők, akiknek kötelező tagságát megszakították, csak igen kis százalékban váltak önkéntes taggá, azt jelzi, hogy az önkéntes tagság kevéssé vonzó, illetve a lakóhellyel nem rendelkezők a szükséges eljárás során nehézségekkel szembesülnek.

44 A fenti megállapításokból következően az alapügyben említett holland szabályozás az ott lakóhellyel nem rendelkezőket – hollandiai társadalombiztosításukat tekintve — kedvezőtlenebb helyzetbe hozza, mint a lakóhellyel rendelkezőket, ami sérti a szabad mozgáshoz való jognak az EK 39. cikk által biztosított elvét.

45 A kérdést előterjesztő bíróságnak tehát azt a választ kell adni, hogy az EK 39. cikkel ellentétes az a tagállami szabályozás, amelynek értelmében e tagállam területén szakmai tevékenységet már nem végző személy e szabályozás alapján a szociális biztonsági rendszer egyes ágaiban csak akkor marad kötelezően tag, ha e tagállamban megtartja lakóhelyét, miközben e személy a tagállam szabályozása alapján a szociális biztonsági rendszer más ágaiban – még akkor is, ha lakóhelye más tagállamban található — továbbra is kötelezően tag marad, mivel azokban az ágakban, ahol megszűnt a kötelező tagság, az önkéntes tagságra kedvezőtlenebb feltételek vonatkoznak, mint a kötelező tagságra.

A költségekről

46 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az EK 39. cikkel ellentétes az a tagállami szabályozás, amelynek értelmében e tagállam területén szakmai tevékenységet már nem végző személy e szabályozás alapján a szociális biztonsági rendszer egyes ágaiban csak akkor maradhat kötelezően tag, ha e tagállamban megtartja lakóhelyét, miközben e személy a tagállam szabályozása alapján a szociális biztonsági rendszer más ágaiban – még akkor is, ha lakóhelye más tagállamban található — továbbra is kötelezően tag marad, mivel azokban az ágakban, ahol megszűnt a kötelező tagság, az önkéntes tagságra kedvezőtlenebb feltételek vonatkoznak, mint a kötelező tagságra.

Aláírások